

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

In quintum librum physicorum

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

alia priora alia posteriora uocamus. N. q. eade
 spm̄ moneto pety e substa e corp̄ e mineri
 e animal e demiq pety; uen q̄a ex lib p̄i
 cabt ut q̄y. Sup̄iq e ita inferiorib eā confet
 fit inde ut q̄libet in suo m̄stanti Nāa feat
 sibi inferior ac p̄iq et quare illud pety copetat.

In Quintam Libram Physicorum

Agit in q̄to libro Aristot̄ et nichu in cor̄ in lib̄to
 De his q̄ nichu sequunt̄ ut de loco uacuo
 sp̄ie. In 5to libro agit de motu in ordine ad
 p̄ter statat seu sp̄ies q̄ ad doctrina quo
 uaculatur ep̄stat. De unitate quāq̄ h̄i
 trarietate Motz disputat̄, insituit. Singulob
 aut̄ sinḡ libri p̄libz sigti cap̄i binarij redat.

De quo in hoc libro agit
 Aristoteles.

Quot Sint Species Motus.

Alis uerbis Quatio 1a
 ad hia 4m̄ p̄ctima fit motz id q̄ p̄ p̄icuum
 fiet si quot sint motz p̄er applicat̄ hoc
 q̄ ip̄s ut itligat̄ dicamz q̄ quadruplex fit motz
 & mutas. De quadruplex q̄ h̄arietab. 3 h̄o q̄
 p̄met̄ q̄ p̄io in terminib̄ expedienda. M̄
 talis q̄ duobz modis accipi p̄t p̄stibit p̄o
 momentaria

Hic p̄poni solent quae
 Quatio 1a.

Mutas 2bz modis accipi
 p̄t.

...entanea rei marcatione quas res singul & p[er]m
 ...nt p[er]m qd & accitit in instanti variat
 ...que variatio tendit sit quid p[er]m ut in
 ...sive negatiu[um] ut in corruptione & do
 ...mutat[io] h[ab]et p[er]o quau[is] variatio no[n] si
 ...sive non, sive inter ter
 ...sive non; & h[ec] mutat[io] h[ab]et ut
 ...a p[er]m ad p[er]m; altera
 ...a non p[er]m & t[er]tia a non p[er]m ad sub,
 ...a non p[er]m ad sub, 2da
 ...a non p[er]m ad sub, 3tia
 ...a non p[er]m ad sub, 4ta
 ...a non p[er]m ad sub, 5ta
 ...a non p[er]m ad sub, 6ta
 ...a non p[er]m ad sub, 7ta
 ...a non p[er]m ad sub, 8ta
 ...a non p[er]m ad sub, 9ta
 ...a non p[er]m ad sub, 10ta
 ...a non p[er]m ad sub, 11ta
 ...a non p[er]m ad sub, 12ta
 ...a non p[er]m ad sub, 13ta
 ...a non p[er]m ad sub, 14ta
 ...a non p[er]m ad sub, 15ta
 ...a non p[er]m ad sub, 16ta
 ...a non p[er]m ad sub, 17ta
 ...a non p[er]m ad sub, 18ta
 ...a non p[er]m ad sub, 19ta
 ...a non p[er]m ad sub, 20ta
 ...a non p[er]m ad sub, 21ta
 ...a non p[er]m ad sub, 22ta
 ...a non p[er]m ad sub, 23ta
 ...a non p[er]m ad sub, 24ta
 ...a non p[er]m ad sub, 25ta
 ...a non p[er]m ad sub, 26ta
 ...a non p[er]m ad sub, 27ta
 ...a non p[er]m ad sub, 28ta
 ...a non p[er]m ad sub, 29ta
 ...a non p[er]m ad sub, 30ta
 ...a non p[er]m ad sub, 31ta
 ...a non p[er]m ad sub, 32ta
 ...a non p[er]m ad sub, 33ta
 ...a non p[er]m ad sub, 34ta
 ...a non p[er]m ad sub, 35ta
 ...a non p[er]m ad sub, 36ta
 ...a non p[er]m ad sub, 37ta
 ...a non p[er]m ad sub, 38ta
 ...a non p[er]m ad sub, 39ta
 ...a non p[er]m ad sub, 40ta
 ...a non p[er]m ad sub, 41ta
 ...a non p[er]m ad sub, 42ta
 ...a non p[er]m ad sub, 43ta
 ...a non p[er]m ad sub, 44ta
 ...a non p[er]m ad sub, 45ta
 ...a non p[er]m ad sub, 46ta
 ...a non p[er]m ad sub, 47ta
 ...a non p[er]m ad sub, 48ta
 ...a non p[er]m ad sub, 49ta
 ...a non p[er]m ad sub, 50ta
 ...a non p[er]m ad sub, 51ta
 ...a non p[er]m ad sub, 52ta
 ...a non p[er]m ad sub, 53ta
 ...a non p[er]m ad sub, 54ta
 ...a non p[er]m ad sub, 55ta
 ...a non p[er]m ad sub, 56ta
 ...a non p[er]m ad sub, 57ta
 ...a non p[er]m ad sub, 58ta
 ...a non p[er]m ad sub, 59ta
 ...a non p[er]m ad sub, 60ta
 ...a non p[er]m ad sub, 61ta
 ...a non p[er]m ad sub, 62ta
 ...a non p[er]m ad sub, 63ta
 ...a non p[er]m ad sub, 64ta
 ...a non p[er]m ad sub, 65ta
 ...a non p[er]m ad sub, 66ta
 ...a non p[er]m ad sub, 67ta
 ...a non p[er]m ad sub, 68ta
 ...a non p[er]m ad sub, 69ta
 ...a non p[er]m ad sub, 70ta
 ...a non p[er]m ad sub, 71ta
 ...a non p[er]m ad sub, 72ta
 ...a non p[er]m ad sub, 73ta
 ...a non p[er]m ad sub, 74ta
 ...a non p[er]m ad sub, 75ta
 ...a non p[er]m ad sub, 76ta
 ...a non p[er]m ad sub, 77ta
 ...a non p[er]m ad sub, 78ta
 ...a non p[er]m ad sub, 79ta
 ...a non p[er]m ad sub, 80ta
 ...a non p[er]m ad sub, 81ta
 ...a non p[er]m ad sub, 82ta
 ...a non p[er]m ad sub, 83ta
 ...a non p[er]m ad sub, 84ta
 ...a non p[er]m ad sub, 85ta
 ...a non p[er]m ad sub, 86ta
 ...a non p[er]m ad sub, 87ta
 ...a non p[er]m ad sub, 88ta
 ...a non p[er]m ad sub, 89ta
 ...a non p[er]m ad sub, 90ta
 ...a non p[er]m ad sub, 91ta
 ...a non p[er]m ad sub, 92ta
 ...a non p[er]m ad sub, 93ta
 ...a non p[er]m ad sub, 94ta
 ...a non p[er]m ad sub, 95ta
 ...a non p[er]m ad sub, 96ta
 ...a non p[er]m ad sub, 97ta
 ...a non p[er]m ad sub, 98ta
 ...a non p[er]m ad sub, 99ta
 ...a non p[er]m ad sub, 100ta

da.

inter quos gradus inuenit calor ut si quibus terminis
 quatuordecim graduum. Conharictas caliditatis
 pta ^{oppositio} duorum extremorum affirmatiuum
 qua inter se distant ita ut ex natura sua habeant aliquid
 quam distantiam secundum quam fiat motus sine distan-
 tia illa summa sit sine hoc sit summa, sine sit gradus
 ut sit qualitas, sine sit locum ut sit in ubi sit
 ut sit in speciem sine sit in effectum ut sit in quantitate
 tale. Conharictas caliditatis sumpta est quae est
 positio in forma & eius priuatio. Atque ex his tribus con-
 trarietatibus se habet respectu in gradum dicitur qualitas
 in qualitate & quantitate. Ita in substantia. Ita sunt
 quidem ad motum sed necesse est esse respectu & respectu
 Ita respectu quod in motu quae in unquam quae dicitur una pri-
 ma contrarietas quae est positio ut in 1. phys. habitus est sed hoc generari-
 etas haec nihil ad motum proprie dicitur facit. Un si gradus generari-

tia.

B.

Quaenam ad motum proprie dicitur sunt gradus

Quaenam ad motum proprie dicitur necesse sunt dicenda est
 so necesse est ad gradum saltem modo sumptam
 ad eorum duos terminos positivos reales de seque facta
 ut huius existens lapis in cuius motu est ens ut huius
 gradus est materia & forma & per se duos gradus ut huius
 namque motu est actu ut ait Avicenna. Deinde respectu est
 ut id quod motu terminat per se gradus respectu est

abrog. motus adueniat eaz n' qualicunq. sed q' sit
 uera actio & passio qualis ea solet in seorsus alieit de
 his positus andem ex lo. phorus sibi tres in esse
 motu pprie diei ^{motus h' in' p'prie} ^{motus h' in' p'prie} ^{motus h' in' p'prie}
 adq. adio ad 3. in' p'prie ualitate a. ^{motus h' in' p'prie} ^{motus h' in' p'prie} ^{motus h' in' p'prie}
 & Ubi p' se ea motu. p'prie: q' in' ⁱⁿ his tribz & p'prie
 in nullo calou' p'prie h' d'ca g'rae uicariu'. p'prie
 p'prie aut' pars patef'et p' se singula seorsim ex'anti
 p'prie inducere et monstrat. Quod ad substanz n' ^{motus h' in' p'prie} ^{motus h' in' p'prie}
 sit motu p'prie, q' ad substanz e' g'rae sed g'rae n' e'
 acty: q' de: p'prie minor: q' g'rae n' e' a subto ad
 subto ut patet ex d'ca, deinde n' e' int' g'rae
 p'prie ut r' d'ca n' e' p'prie n' e' successiu', q' success.
 p'prie n' e' p'prie q' d'ca q' e' int' termino a' g'rae
 & ad que p'prie ex resistia g'rae: sed in g'rae
 n' e' d'ca p' ut r' d'ca modo, atq. alio latitudo nulla mo
 u' p'prie: q' g'rae n' e' motu. Minor p'prie: si q'
 ut in g'rae d'ca seu latitudo motu p'prie d'ca
 ut d'ca interf'ia ut extensiu' neutru' pot' d'ca: q' de:

Subiectum seipſe retroem in mutatione ſui ſenſibili nō
 q̄ aliqua mutatio intercedat q̄ ſit quaſi ſpiritus n̄
 utz negandum, ſimpr̄ n̄ ^{intelligi} n̄ utz poſſe ſubiectum aliq̄
 in ſe recipere rurs̄ ſine reſpectiva ſive abſolutione ſu
 alla proſſig ſui mutatione: itaqz motz p̄prie ē ad id q̄ Nota bene.
 ſit p̄ mutationē aliquam ſenſibilem ut dictū ē: adde q̄ ad
 retroem n̄ ē motz p̄ ſe primo ſed tñ ratiōe &
 conſequentie quatenz utz Qualitatem & ubi p̄prie Re.
 thores ſtam conſequentur.

Obijciat Subiectum ſuſcipit relationem p̄ actionē obiecto.
 & paſſionem necam q̄ ē p̄ mutationem ſenſi
 blem p̄ antecedens quia relatiō habet aliq̄
 productum ſunt effecta alia, alioqui idem ſcip̄
 ſum produceret de non eſſe ad eſſe quod eſt
 impoſſite q̄ per actionem producit is. n. et
 modus efficiētis cauſe ut p̄ actionem produ
 cat effectum ut ſupra dictum eſt. Reſpondeat Solutiō
 relatiōem habere cauſam efficiētē p̄ hanc
 eſſe id quod producit fundamentum vqz ab
 ſedinem que fundamentū ē ſimilitudinis inter
 duo alia eandemqz actionem terminari ad ſum,
 Daniēly

Fundamentu' per se ac primo, secundariu' & i
secutiue ad relationem quatenus hoc ab illa
tanq' ab radice pululat. taceo q' nonnunquam
relatio adueniat subiecto absq' ulla propria
actione qua tunc ad illud terminetur ut pa-
tet in relatione similitudinis quam Socrates
iam ante candidus serbat, cu' aliud subiectu'
Deus fit candidum. Quod ad Actione &
passionem no' sit motu' ita probat Aristoteles
quia sequit' motu' ee' in motu seu unig
motu' ee' motu' alterum consequens & falsu'
q' est q' unu' motu' alteru' esse duobus
dieb' intelligi pot' 1. quod motu' seu mutatio
sit mutatio tanqua' subiecti ita ut motu' si-
cut moueri sicut homo v.g. moueri dicitur
& alterari & hoc dici no' pot' quia motu' ipse
non e' subiectu' q' ipse in subiecto recipitur.
Ede' ita intelligi pot' quod motu' seu mutatio
sit motu' ut sicut subiectu' ex una forma in
aliam mutatur v.g. ex sanitate in aegritudine
ita mutatio unig' speciei in altera' speciei
motum per se mutatur ab hoc et dicitur

Probat ad Actio-
ne & passionem
Motum.

non est quia omnis mutatio ex suis terminis
proprie procedit p se quibus positio non e opus
uia saltem mutationem alios habentem termi,
nos q si fiat no e p se p tm per accident.

Instans: Noty alterationis quo man ad no, Instantia
nam forma recipiendam disponit tendit ad
in generationem tanq ad terminu sibi i naa

Quod dicitur primum primum quo adeptio cessat q ad no,

noty q. Sedet noty alterationis Solutio
no auguratur qualitates sensibiles calor fieri,

quod dicitur naa sua ordinari ad generationem
sese desinere, no tm ut in termi,
noty p se in se in se, itaqua in id q alterationi
incedit.

Res ad habitum & tunc p se est noty p tm q ad habitum &
tunc e e noty.

nam noty quo q se nescit prima,
no e ad ubi ad q ubi seque nescit seu ad,
iacentia nesciam circa subiectum: & genera,
no p se primo est ad substantia, & hanc seque
tempo seu iacencia temporis circa factu.

Si dicat noty ad albedinem uno eodemq. obatio.
fieri in id quod ab albedine reipsa non dist.
tinguit

Solutio.

diffiniendi cuiusmodi est duratio ipsa albedinis
quae in praedicamento Quando ponitur
Respondet isti motu eodem alio in terminum
& in eius duracionem tendat non tunc terminari
se in duracione sed per aures tunc quatenus se
duratio eadem est realiter in terminis: quod idem
est intelligendum est de situ qui non per se con-
ponitur sed per acquisitionem ipsius ubi ad quod
motu localis per se terminatur.

Obiectio 2a.

Sed contra positam conclusionem alia quaedam
non contemnenda obijci solent. po quia sit per
cylindricum quod est motu per aures quae in mal animalibus
per prius inuit cor quae pedes & reliqua per
& experientia quae stat in legum obsequium inuisi-
bile ignem introduci. Et uero si ignis non esset
motu per se non esset quod substantia terminus ipsius
contrarietatis non suberet at substantia saltem
qualem unquam contrarietatis tunc (perfecta
ad nostrum requiritur) quae tunc id quod corruptum
est contrarium omnia composita physica sub-
stantia corruptum quod habet contraria. Q.

Solutio.

Respondet quoniam aliqui sumi cum dispositionibus

ad formam introducendam necessarij, quomo-
do fit successio: aliquando sumit pro
introductione forma sic fit in instanti ad
id quod dicitur et animalis & ligno. Respo:
datur inde taxum ostendi quod generatio
fit successiva ratione subiecti, no autem
ratione forma introducenda tota. n. for-
ma in quacumque subiecti partem simul in-
troducitur, successio vero generationis sicut
totum inde provenit quod omne mobile
est divisibile quodq; habeat partes alias
proximas & propinquiores moventi alias posse,
proximas & remotiores ab eodem; tunc fit ut
movens prius moveat partes sibi propinqui-
oras deinde alias successione; cum n. ex
aliquo magno ligno fit ignis non simul
totum lignum convertitur in ignem sed prius una
pars propinquior igni comburetur. deinde
alia secundum ordinem & sic tandem totum.
Et sic successio tm invenitur, in generat. Nota

Vnde proveniat successio subiecti.

ne sufficit ad motum proprie dictum con-
stituendum sed requiritur praeterea ut ad sit
successio forma. ut iam una pars for-
ma introducta in statum denique alia de-
sic denique. Ex qua responsione colli-
gitur et quo sensu Aristoteles in 7 Metaph.
et textu 34. Dixerit una generatio-
nem esse alia tardiorum et velociorem, in bello
git enim generationem cum alteratione
praesentia assumptas.

Respondet ad alterum. Ad alterum quod subiungitur respondendum
est contrarietatem finalem quae ibi
insinuat sufficientem non esse ad motum
proprie dictum constituendum.

Dea obiectis. Secundum argumentum. Quantitas
est coena materiae ergo ab origine prima
ita insita, est a nullo agente naturali de-
mo produrata. Quantitas nullo modo per
se acquiritur. Antecedens suo loco manifestum

constabit & vel inde satis patet quod si
 cui nullum agent creatum potest materia
 primam producere eo quod illam ab agen-
 dum necessario presupponat ita neq. qua-
 litatem generare valebit cum ipsam quoq.
 requirat tum ad actionem excipiendam
 tum ad ipsam partem physico talem ac rea-
 leum unicatum; omnis enim actio
 naturalis mutuum agentis ac patientis
 contactum requirit qui sine quantitate
 nullus esse potest. Respondetur nega. Solutio.
 Antecedent ex sententia sancti Tho-
 ma, Alberti, Caietani, & complurium
 aliorum ad confirmationem argatur pa-
 tientis quia in ipso generationis momento,
 agentis naturalis habet subiectum
 in quod agat, id est, materiam primam
 in qua veteri quantitate cum reliquis

accidentibus interueniente, noua surgit
quantitas, ut commune omnium materiam
aliam accidentium receptaculum atque
ades suae naturae seu origine quam
illa omnia. & cum toto tempore ante
instant corruptionis perseveret quantitas
rei corruptivae eius interueniente dabi-
tur inter agentem & patientem mutuum ille
contractus contactus in quo ad hunc usque
non procederet.

3^{ia} obiectio Testimonium Argumentum Ad qualitatem
non est motus per se ergo falsa conclusio
sua posita; Antecedens probatur quia
ad potentias naturales ut item ad pro-
prietates quarto modo sumptas non
est motus per se quia non acquiritur
per motum successivum sed immediate se-
quuntur ipsam rei generationem. Resp.
Deur

Respondetur Quando dicimus ad quali¹⁹⁴
tatem esse motum per se non esse propo-
sitionem uniuersalem sed indefinitam
id est, ad quasdam qualitates, sicut et
intelligi uolumus quando dicimus qua-
sitatem suscipere maius & minus &
habere contrarium, naturalis enim po-
tens in se ipsis uisibilis u. g. & alia propri-
etates non suscipiunt magis & minus
re habent contrarium sic ad aliam
qualitates ut ad lumen & id
est per se motus.

Quartum Argumentum Quantitati in Obiecto
est contrarium nec suscipit magis
& minus sed ad quantitatem non est
motus. Respondetur licet quantitati
nihil sit contrarium secundum intensio-
nem & remissionem in ratione quantitatibus

est tamen quantitati aliquid contra-
rium secundum excessum vel defectum
hoc enim ipso quod maior & minor qua-
ntitates sese mutuo expellunt formali-
ter sufficienter ad motum sibi contrari-
um. Et licet non suscipiat magis
& minus suscipit tamen maius & mi-
nus quod satis est.

Obiectio 4ta. Denique in motu locali non est contrarie-
tas ergo non est motus proprius sibi.

Solutio. Respondetur negando Antecedens certum
enim in motu locali contrarietas se-
cundo modo supra dicto qua consistit
in oppositione duorum extremorum possi-
bilibus quae simul esse nequeunt. Di-

ffinita. Certum saltem in motu locali non est contra-
rietas quae motus locali non est proprius sibi.
Solutio. Negatur Antecedens licet enim
non sit contrarietas tamen est in contrarietas

secundum partes, nam partes celi dum
sunt in occidenti distant à partibus in ori
ente de nicuesa.

Vnde sumenda sit
Unitas Specifica et
Numerica Motus

Quaestio 2da.

De unitate ac diversitate generica motus ^{De unitate & Diversitate generica motus nulla est Efficitur.}
a partibus est difficultas, cum n. illa sint
eiusdem generis qua eiusdem sunt prae
dicamenti sequitur omnes motus qui sunt
ad qualitatem esse eiusdem generis generis,
similiter omnes qui sunt ad
quantitatem; etiam omnes qui sunt
ad Vbi. Sic eiusdem generis subalterni
sunt omnes ipsi qui sunt ad genus sub
alternum. Ad unitatem Specificam quod

attinet quae hic potissimum quaeritur eius
Declaranda gratia ponimus sequentes asser-
tiones.

*Ubi unitas & diffinitio
specificae motus speciei
debet.*
Assertio prima. Unitas & diffinitio specificae om-
nium motuum sufficienter spectari potest
ac debet per se primo ex unitate vel diffi-
nitione termini ad quem ultimati ac forme-
liter sumpti ita ut omnes motus quo terminantur
termini fortiter sunt diversi specie differant.

de 10
Conclusio haec est assertio c + 4931 ubi autem
decalbationes esse eiusdem speciei specialiter
ma, omnes autem disciplinationes esse eiusdem
speciei subalternae ut disciplina ut coloratio
quae species varias infinitas sub se comprehendant.

de 20
de 30
Et de per motus definit per terminum ad quem
Sumit suam specificationem ab illo. Et sic quod
aliquid definit nomen ab eodem definit de spe-
ciem ut homo les equus à sua quibus specie
talis dicitur per motus definit nomen à termino ad
quem calefactus .n. à calore dicitur à frigore frigis
factus.

...gefacio de. & inde quoque speciem desumit.
 ...namque in quibusdam praesertim artificii,
 ...motus suum nomen interdum accipiat
 ...termino A quo nam medicatio dicitur ta,
 ...a Medico seu medicina a qua procedit
 ...a saltatio a saltatore & id genus. Tunc
 ...denominat motus a termino A quo quod
 ...aut significat ut alio, at quando
 ...significat ut passio tunc determinat a ter,
 ...ad quem & in quem tendit il,
 ...idem motus. Quarto si spe, ^{pro + to.}
 ... & Diversitas motuum non de,
 ...a termino ad quem de
 ...a termino ad quem, sed
 ...dici non potest: ergo. pro Mi,
 ...quia potest esse terminus A
 ...quo unum & idem cum tamen mo,
 ...tur, qui ab eo sunt specie diffe,
 ...rant; ut motus aeris ad suum locum

Quod motus dicitur
 a termino A quo.

& motus ignis ad sursum specie dicitur.
si sunt etiam si uterque habeat unum
& eundem terminum a quo & terram
sic lapis & aer descendere possunt à
concavo luna & tamen erunt duo no-
tus specie diversi.

Obiectio.

Obijciat: Motus ignis ad concavum luna
& motus aeris ad concavum ignis sunt
eiusdem speciei & tamen non habent
eosdem terminos ultimos. Et falsa
est assertio: probatur antecedens quia uterque

Solutio.

motus est sursum & speciei eiusdem. Respon-
detur utrumque motum dicitur esse eiusdem
speciei subalternæ non infimæ quædam
habent diversos terminos ultimos. Unde

78.

si ignis ascenderet sursum tantum usque ad ter-
ram & lapis à concavo luna descenderet usque
ad aerem diceretur esset motus illorum ignis
& lapidis nec esse eiusdem speciei inter se,
quandocumque

quodam alio est sursum alio deorsum adeoq; no ydey
 termino forte. Nec eiusdem speciei esse pa termino
 ille que in ni casu hoc ignis & lapis accendit
 est forte ultimatus q; e plane p auro q; igne
 ignis sua sua ad terminu' ulteriozem tendit.
 sursum sinistra lapis ad ulteriozem et n d; simplr
 deorsum. Unde motus ignis ad aërem eiusdem Nota
 e' speciei in motu ignis usq; ad concavum luna;
 e' motus lapidis usq; ad aërem eiusdem e' speciei
 in motu lapidis ad terra'. Confirmat et inde qd
 est in illo fore unu' motu' g'tinuu'. Diversi aut
 motus spe' n' pot' fore unu' motu' g'tinuu' obijci obiecto.
 ab item qd ignis a' g'sequ' suu' terminu' ultima
 tu' n' pot' ab illo specificari q; si de hinc in loco
 aëris n' g'sequ' terminu' ultimatu' q' ab illo spe
 specificari n' pot' in illu' no' beat h' d' neg Mai. Solutio
 qd motus specificat q' ordiné ad illu' terminu'
 ultimatu' que ordiné et et h' terminu' illu' ulth
 matu' aëris n' g'sequat: est aut terminus ulth
 matu' ille que motus semel attingere pot' si
 n' impediret ab extrinsecis; no' ultimatus terminu' g'is ultimatus.
 qd illu' q' mobile motu suo q'ung' accendit
 qd e' q; in cu' ut transit ut si n' transeat ap
 tu' in e' natu' eum transire si nullu' ad sit
 impedimentum; ut si ad natu' saltu' violent.
 Itaq; terminus ille ultimatus forte e' accipiendus. Nota b
 alio diversis motus ut pot' mutates pot'

Quia motus
violentus

Ad loci partem id quod motus movetur in loco termini
in ultimatum que attingit ut attingere potest
sive intelligit privationis a quo impellitur.

Aspectus 2da ad unitatem aut diffinitam specificam
notum localium respectum quoque exigent unitatem
sive medij fortis. Ita sicut dicitur 34. Sicut
3to phys. q. 3. de col. q. 2. p. unitatem fortis me
dij in illis alius nisi eadem forma senti
tura, necdij; ut si motus unus fiat per lineam
certam alius non fiat per circulum. Quia longi aspe
ctus est quia in res movetur ab A in B per circum
ferentiam per se intelligit motus non est B quia qua
pium declinat mobile in linea recta in
declinat ut videtur ab intentione termini illig
nem et nisi per se est quod videtur
Et nequaquam hoc generis repugnat
precedenti quod dicitur in se per se quod dicitur hoc spatio
um forte specificam motus rectum sicut nec
terminum A quo per se dicitur se et: Atque
ita diffinita hoc reducit quodammodo ad termi
num quem quodammodo non est per se idem
in motu recto et circulari.

3B.

Hac aspectus
reperitur
in primo.

Aspectus 3tia Quamvis identitas aut diffinita
specificam unitatem a quoque a rectum per se
ad unitatem aut diffinitam specificam motus
hunc respectum in exigent. sicut quia motus

proprie dicitur fit a gharis in gharis ut tep 10
 & 18 aperunt Actes: O si terminum ad quod
 fit eisdem spei terminum et a qd p se prim
 sunt eisdem spei gharis & si terminum ad
 quod differunt spei terminum et a qd spe
 differunt.

Affectio 4ta

Unitas motus non est
 quod ad motu specie
 dicitur

Affectio 4ta Ad unitates ac diffinas Specificam Motus
 non requirit aliquid aliud p iam dicta p r inductione
 ta de termino A quo g stat q g tempore in re
 gual ut et spacia forte. Nec requirit unitat
 motus q lapis ab hore sine ab elephante
 proiectus & eisdem est species h. d. d. d. d.
 motus n e d definitioe Specifica motus: qua
 lor a solo & igne p Indig eisdem e spei. Nec
 tal motus requirit descensu n lapidib & ferri
 eisdem est species.

Affectio 5ta

Ad unitates motus
 unitas motus hinc req
 sunt

Affectio 5ta Ad unitates numericas motus hinc req
 unitas motus hinc req sunt
 que & unum numero hinc g hinc. Ita Actes p
 35. no e qa in motu sit actus n p ee vng
 numero nisi sit unum numero hinc g hinc idem
 numero actus n p ee in duobus diversis hinc.
 Et in motu idem sit coactio cu termino p
 que. Item numero ee n p nisi terminus et ad que
 idem sit. Et qa motus e ens successivus non p
 ee item numero nisi sit hinc; continuatio u no
 ty cognoscatur ex hinc hinc tanq ex mifura

probatur 1^m

2^m

3^m

formica nec eest ghumi s; ghigui m. tunc
 respondet moty omni ee ghimob roe man
 roe forma: q aut dicit pter res diverse
 rum n' p'oe ghimari id respondet itigendi
 ee d' p'oe. p' h'ca q'ndz dua res p'oe d'ue
 sa d'isunt ee ghimari n' p'ut quadiu
 p'oe diverse manet. Eodem no' respondet
 d'ebig. Alia arguta d'form' d' s' h'ca
 col. 5 p' h'f. 93.

videtur 1. col.

De Motu contrarietate Quaestio 3^a.

Quaestio aduersus motu

Motu aduersus t moty d' quiet, illu p'ut
 dam g'carin' rae aut ut ip'is p'iuao. De p'io
 disputat e' d. n' b' d' p'osteriori. Ap' h'z a' p'
 rae n' re s'entendu' s'it ap'ianz notandu' p' no
 tum p'oe d'ist'ing' alio ad se n' m'ic' ordinao;
 moty n' alt' m'ic' ordinao ad g'rao'ez q'ap'et
 ad augm'ntaco'ez; d' ab'g' n' res p' calefactio'ez
 s'it nigra d' s' frige factio'ez, alba ut patet
 n' m'ic' d' carbore. Alia e' n' p' h'ca n' q'
 nec sequu' aut p'cedunt se mutuo nec ee s'it
 repugnant ut moty n'at'is ic'it d' ignib' p' h'
 os ee g'carin' d' g' h' sic e' agendu'. 2do an
 maduerendu' quinq' motib' d'ia p'oe n' h' m'ic'
 hui' ee g' h' t'iu' p' q' n' termin' A quo uniu'el
 e' t'cau'ng' ad quem alterig. 2do q' n' termin'

Nota 2do.
 Quinq' motib' d'ia moty
 motib' g' h'ca.

2do.

4to qd gharig 3to qd ad terminos gharig 3to. 201
 4to qd terminus a quo vng e' gharig termi 4to.
 ad que alterig. 5to qd terminus a quo vng ad 5to.
 nob nuncem sunt gharig. His fuisse animal
 uisio fuit actor in cap. 3to sub gharig
 a conclusio Noty qd e' ex gharig n' e' gharig. Conclusio pa.
 e' in gharig: qua gharig riyah t' gharig
 d' mody & p'br: vng d' idem moty n' p' sibi ipsi
 e' gharig: at moty a gharig in gharig vng
 q' n' e' sibi gharig patet minor exenple mo
 q' ab albo in nigru q' e' vng moty: d' idem mo
 q' e' ex sanitate q' e' in aggritudine: q' d' g
 d' moty d' p'br ita itur e' vng Athenas idem q' recede
 e' p'br q' auedere Athenas: Quamut aut Nota.
 t' p'br. realit' vng s'it: rae t' aliqua diuersitas
 t' aggru' co' de p'br: q' recedere dicit respectu ad ter
 a quo d' auedere notat terminu' ad que: quin
 dicit ad gharig in lib. 6. tep 10 dicit p'br prog' rae s'it mite
 aliqua re' p'br notat e' augere terminu' ad que' qua' colin
 re' terminu' a quo. Et t' q' tendit Athenas re.
 lingt v' recedat. obijct q' aqua frigida cal. p'br
 p'br frigoris d' intensio caloris p'br duo moty realit'
 d' p'br: rae intensio caloris e' calor ipse p'br est
 re' fieri remissio n' frigoris e' p'br q' remittit.
 q' amissio p'br qd frigoris d' p'br seu augro
 caloris n' p'br idem moty: d' eade' rae n' n' d' r
 idem moty q' e' ex sanitate d' q' e' in aggritudine.
 d' h' motu nec solu' d' augro, nec solu' d' p'br. Solutio

si est plerumque ubi qd si recepta ab uno & accepta ab
 alio hoc est n. qd dicitur per hoc libro 7. d. ab
 sapientia inculcat qd motus sit a quoda in quoda n. n. n.
 Quod terminos positivos. Unde ad formam motus
 negati qd est plerumque frigiditatis & caloris accepto
 sicut motus duo s. s. vng motus includent duos
 mutaciones. Mutatio n. e. qd exprimit gradatione
 termini affirmatio & negatio; motus n. qd exprimit
 n. gradatione utroq termino affirmato de se
 qd frigiditatis qd est ab esse ad n. esse & alia
 mutatio qua accipit calorem qd a n. esse ad
 esse. Qualitates duo s. vng est s. de se
 qualitatis qd exprimit qd motus n. e. ab esse
 frigiditatis ad n. esse frigiditatis s. ad esse caliditatis
 est illa terminatio ad calorem; s. de se
 s. de se calorem ut motus qd p. dicitur vng n. n.
 s. de se a n. esse calorem s. ab esse frigiditatis
 est qd vng motus a frigido in calidum includent
 duos mutaciones. patet amplius licet corruptio
 & generatio sint diverse s. de se mutaciones n. s. de se
 vng per motus qd vng corruptio habet
 ad rem de nouo genitum vnde dicitur s. de se
 enim ^{vng} e. corruptione aliter.

sicut in forma

Mutatio s. de se

Nota

Conclusio da

Motus qd est ex gradatione vng n. s. de se
 p. dicitur qd a s. de se fieri ab ydem terminis A
 qd duo motus ad eundem s. de se vng licet n. n.
 motus ut motus ab albo et nigro in s. de se d. a ca
 lido s. de se et frigidissimo in s. de se qd n. n. ad p. dicitur

Disputatio de potestate generis quod ponitur quod aliquid quod ponitur quod
 prout de legibus dicitur dicitur quod a generibus
 quod ponitur ad totum in ad quod medium motus illor
 quod generis quod ponitur et ponitur dicitur quod
 quod ad diversa congrua ut fufur
 quod albi nigrum est ob id quod motus ab albo in
 fufur est dicitur: at respectu nigri albi est
 idcirco motus ab albo in nigrum est de albio.
 hoc quod non est emendat: Rem generis ab alio
 dicitur generis formam quod ponitur in alio; nam potest
 alio dicitur potest fufur in generis in simul
 eodem sunt quod albi calidum et albi fufur quod
 est: Sed albi motus proprius est dicitur in alio
 generis illor quod se per generis attendit
 conclusio de quod dicitur quod quod non exprimitur possit
 in tunc quod non est motus sed mutatio in generis ab alio
 dicitur motus in alio motus motus generis color dicitur
 quod: Et hoc non generis motus ex albo
 in albi dicitur ex non nigro in nigrum. Si dicat eodem
 est motus ex non albo in albi dicitur ex non nigro in
 nigro quod est ex nigro ut medio colore in albi
 dicitur ex albo ut medio colore in nigrum: quod sunt isti
 dicitur est ex generis in generis ita dicitur primi dicitur
 est eadem nam non albo dicitur nigrum licet quodammodo
 de eodem sunt eodem in aliqua differunt; etenim
 non albo negatione fufur in fufur quod angelos
 non non fufur nigrum: quod si fufur accipiat
 ex se nihil denotat nisi negatione albi dicitur in

Veri Attendat de
 cum generis

conclusio de

dicitur

Conclusio 4ta

astitudine ad illa; atq; ita dicitur in
 quibus motibus ut a se ipsa ita nec se ghar
 Conclusio 4ta sunt unitas motus sumit a
 Primum ad quod ita et ab eodem sumit dicitur
 hinc dicitur gharictab eidez dicitur qd motus fit ex uno
 in aliud pfecta gharictab existet in ambo
 xim vniq; motus erunt gharictab Primum ambo
 alteriq; dicitur utiq; gharictab paret in calefactione
 & frige factione. Itaque est qd tunc in unione
 tu vniq; Primum ad quod in alio nō eidez augret d
 qd vniq; augret d eodem in alio motu dicitur.
 Demum si frige e gharictab calori qd frige factio
 calefactioni ad illa e idem e ad frige factio
 calori. Obijctio 1o Motus ignis dicitur terra
 qd gharictab qd vniq; e motus alit naatib; dicitur
 Primum tam Ac quo quā ad quod e dicitur penam
 nō vniq; motus moueri i gharictab luna vniq; ad
 certu dicitur motus illot in eot motus hinc ghar
 rior. It opponi quatenus vniq; e naatib; alit vniq;
 lentis: Itaq; gharictab motus sumit attendit
 pener Primum ad quod quatenus nō e naatib; aut
 motus ex principio effectus sumit nō motus
 qd fit a principio intrinseco vniq; e naatib; qd
 fit ad extrinseco gharictab nichil nō motus
 e motus. Obijctio 2do Motus accit a
 Centro in sum locu dicitur ex gharictab luna ad certu
 p hinc vniq; e gharictab qd vniq; e gharictab alit
 p hinc p hinc nō nō nō gharictab ambo It accit

Obijctio 1a

Solutio

N.

Obijctio 2da

naates & ad ipso locu naatez. K. Det. & Lob. Duro Solutio.

moty acris nullo mo ee g'ras s'm roem na
 turabilis & violenti; ta. n. e. naate acris foru
 in s'm locu ex alio loca inferiori qua ex alio
 superiori: In roe u' coi moty a' st g'harig sim,
 sicut t'uri n. asensu & descensu opponit' cu
 sicut p' idem nuro spatium q' h'c n' sit. Hinc
 uedit motu sursum s'mpt' ee g'harig' nro,
 h'c descensu' et s'mpt' moty aut acris aeq
 s'mpt' sursum nec s'mpt' descensu' s'm
 sicut qd ut patet; sicut mutas ex albo in ni
 grum de mutas ex nigro in idem a' st nit'
 h'c g'harig s'mpt' quauib' ueride sit albu
 latu qd respectu nigri e' sit nigri respe
 ctu albi.

Nb.

Exclusio sta Moty g'harig e' geti n' illi q' e' sub
 termino Ad quem s' illi pelig q' e' sub termino A
 quo ut moty sursum g'harig e' geti q' e' descensum
 e' moty calefactionis g'harig e' geti q' e' sub ter
 mino s' p' Moty g'harig e' geti e' n' geti albi,
 sicut q' d' ut illi q' e' in p'mo Ad que ut
 illi q' e' in p'mo A quo s' n' illi q' h'c Maior
 quod ab oib' n' p' uatiue opponi motu &
 gete, q' n' e' accio a' motu q' n' n' st apta
 moueri ea n' proprie gesunt ut docet Aristoteles,
 20. Cur aut n' opponat' geti albi q' d' ut q'

probah.

petuas aut in vno ad que pivat motu & magis
 hoc aduersari motu quia illa. vel ex pte ee sentia
 priuatis vna q' glidet atqz forma futura alio
 ra q' sit absentia forma p'entis qualeng erat
 quens in vno & in fieri: priuati no' qes in ter
 mino A quo e priuati motu q' sit ex illo p'osto
 riori aut no' qes in vno ad que e priuati
 motu q' sit ad ipsam: in aut motu p'oliz oppo
 ni illa q' hoc tum q' illa abiqz al' p' motum
 faciant augrit; tum q' quies in vno A
 q'z p'prios re idem e' in ipso p'osto motu in vno ad
 quem e' q' in vno opponit' ideo talis qes
 genans sit de motu et opponit'. Motu aut ad terminu'
 motu vno q' quies in ipso vno re p' idem
 se e' in ipso vno ad quem n' ut forma
 in fieri d' motu p'ont e' iam facta d' qui
 e' q' n' e' q' e' ipsa quies.

Ja & tm phisicoru

da q' in ipso q' to libro disputantur de motu in
 ordine ad p'ler p'etinas sui p'prios: Ja hoc bto De quo agat p'ter
 de codez motu tractat' n' p' h'it qua r'oe in p'ler
 quantale sui integranter diuidit' p' p' q' ita
 h'ec hic p'at' quosdam motum e' alteris partib'
 in qua' ueteres p'cipaliter totum p'p'ia auferat
 t'oris op' diuidere solebant u' q' et motu no' q' in